

Ministarska konferencija Svjetske trgovinske organizacije (STO) je tokom osmog sastanka odobrila prijem Crne Gore u STO

Ministarska konferencija Svjetske trgovinske organizacije (STO) je tokom osmog sastanka odobrila prijem Crne Gore u STO. Protokol o pristupanju potpisan je 17. decembra 2011. godine u Ženevi i Crna Gora je 29. aprila 2012. godine postala 154. članica ove Organizacije.

Svjetska trgovinska organizacija je jedina međunarodna institucija koja se bavi pravilima međunarodne trgovine. Crna Gora je decembra 2004. godine pokrenula postupak samostalnog učlanjenja u STO, shodno odredbama člana XII Sporazuma o osnivanju STO, po kome svaka država ili posebna carinska teritorija, koja ima punu autonomiju u primjeni trgovinske politike može pristupiti STO-u, pod uslovima koji su dogovoreni između te zemlje i članica. Model "dvostrukog kolosjeka", odobren od strane Evropske unije, je pružio prostor za samostalan pristup Crne Gore nakon tri godine neuspješnog napora Državne zajednice Srbije i Crne Gore da postane članica Organizacije. Generalni savjet je 15. februara 2005. godine donio odluku o otpočinjanju postupka ulaska Crne Gore u STO i formirana je Radna grupa za pregovore. Pregovori za članstvo su vođeni bilateralno, plurilateralno i multilateralno.

Pregovori o pristupu tržištu roba i usluga vode se pojedinačno (bilateralno) sa svim zainteresovanim članicama, na njihov zahtijev i povjerljivog su karaktera. Nakon okončanja bilateralnih pregovora Sekretarijat STO-a konsoliduje rezultate svih pregovora i izrađuje Listu koncesija i Listu specifičnih obaveza u uslugama. Liste su dio pristupnog paketa zemlje i moraju biti usvojene na završnom sastanku Radne grupe. Kada zemlja ostvari status punopravnog člana u Organizaciji, Liste postaju sastavni dio Opšteg sporazuma o trgovini robama (GATT) i Opšteg sporazuma o trgovini uslugama (GATS). Crna Gora je bilateralne pregovore o pristupu tržištu roba i usluga zaključila sa 11 članica STO-a, i to sa: EU, Kinom, Švajcarskom, Norveškom, Brazilom, Kanadom, Japanom, SAD-om (bilateralni pregovori sa pobrojanim članicama su zaključeni tokom 2008. godine), El Salvadorom, Hondurasom (2009. godine) i Ukrajinom (2011. godine). Značajno je napomenuti da je Ukrajina sa Crnom Gorom otpočela pregovore

decembra 2008. godine kada se očekivalo da je sam pregovarački proces ušao u završnu fazu. Posljednja runda pregovora sa ukrajinskom stranom održana je 3. novembra 2011. godine u Beču. Tokom pregovora održani su jedini plurilateralni pregovori o domaćoj podršci poljoprivredi i izvoznim subvencijama.

Multilateralni pregovori su se odnosili na usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa relevantnim STO sporazumima. U skladu sa utvrđenim procedurama, multilateralni pregovori vode se na sastancima Radne grupe. Kada je u pitanju Crna Gora, održano je osam sastanaka Radne grupe, poslednji put 5. decembra 2011. godine, kada je Radna grupa preporučila Ministarskoj konferenciji pristupanje Crne Gore Organizaciji, čime je zaključen njen mandat. Ovom prilikom je utvrđeno da je Crna Gora uskladila svoja trgovinska pravila sa pravilima STO-a i okončala bilateralne i plurilateralne pregovore. U vezi s tim Radna grupa je usvojila set pristupnih dokumenata. Ista dokumenta usvojila je i Ministarska konferencija, 17. decembra 2011. godine, kada je i odobren prijem Crne Gore u STO. Crna Gora se obavezala da će ratifikovati Protokol o pristupanju najkasnije do 31. marta 2012. godine. U skladu sa pomenutim bilo je potrebno da Skupština Crne Gore usvoji Zakon o potvrđivanju Protokola o pristupanju Crne Gore Sporazumu iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije, nakon čega je 30. marta 2012. godine dostavljen ratifikacioni instrument. Trideset dana od dana dostavljanja instrumenata ratifikacije Crna Gora je postala punopravni član STO-a.